

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Centre for Mental Health Care Development

Péče o osoby s duševním onemocněním na území
Karlovarského kraje – **SITUAČNÍ ANALÝZA**

Mgr. Barbora Wenigová, MUDr. Ondřej Pěč, MUDr. Jan Stuchlík,
Mgr. Pavla Šelepová

**Kulatý stůl „Regionální koncepce péče o osoby s
duševním onemocněním“**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

KARLOVARSKÝ
KRAJ

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Karlovy Vary, 17. 3. 2011

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví je dodavatelem většiny služeb pro realizátora projektu (Karlovarský kraj).

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví (CRPDZ) je NNO, která má od roku 1995 za cíl přispívat ke zlepšení stavu péče o duševně nemocné.

Cílové skupiny:

- odborníci (např. Psychiatrická společnost ČLS JEP, WHO)
- veřejná správa (např. Ministerstvo zdravotnictví ČR, Magistrát hl. města Prahy)
- pacienti a příbuzní
- poskytovatelé služeb
- novináři

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

- Koncepční práce
- Pilotní modely
- Vzdělávání a výzkum
- Právo a podpora uživ. a odb. organizací
- Destigmatizace (boj s předsudky)

Výchozí situace projektu

Biennial Collaborative Agreement (2008 - 2009)

Světová zdravotnická organizace

Ministerstvo zdravotnictví ČR

Psychiatrická společnost ČLS JEP

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Cíle projektu:

- 1) Podpora komunitní péče o duševně nemocné v České republice
- 2) Zavedení komunitní péče o duševním zdraví ve vybraném pilotním regionu Karlovarském kraji.

Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje

individuální projekt Karlovarského kraje (2010 – 2011)

Situační analýza stavu péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje

Obsah dokumentu:

- **Situace v zahraničí** (mezinárodní aspekt, strategické dokumenty)
- **Situace v České republice** (stávající legislativa, výdaje na duševní zdraví, strategické dokumenty, vytváření regionálních modelů, standardy kvality soc. služeb...)
- **Situace péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje** (demografická situace, systém financování, stav psych. služeb, STEP a SWOT analýza, mapování stigmatu a diskriminace, stav služeb pro osoby užívající návykové látky)
- **Potřeby poskytovatelů a uživatelů služeb v Karlovarském kraji**

Plnou verzi Situační analýzy včetně příloh naleznete na www.rpkk.cz

Osoby s duševními poruchami v kraji

- 8500 osob s duševní poruchou v péči psychiatrických služeb
  - Tj. 3 % obyvatelstva kraje
  - V Praze léčeno 7 - 8 % obyvatel
  - Dle epidemiologických studií 14 - 15% obyvatelstva trpí některou s duševních poruch
- Lze předpokládat velký podíl tzv. skryté psychiatrické nemocnosti
- Celkově počet lidí s duševními potížemi 17 000 – 45 000

Stav služeb - zdravotnictví

služba	Karl.kraj	Praha- přep.	Přepočet dle normativu PS ČLS JEP
Lůžka akutní	40	88	123
Lůžka následná	0	356	184
Psychiat.amb.	15	36	27,6
AT ordinace	1		4,6
Pedopsychiatrie	3		4,6
Klin.psychologie	13	66	46
Denní stacionář	10 míst	36 míst	55 míst
Krizové centrum	0 lůžek	4 lůžka	6 lůžek
Psychiatrická kom.sestra	0 prac.	1 prac.	9 pracovníků

Stav sociálních služeb

	ment.reta rdace Zař./klienti	demence Zař./klienti	psychóza Zař./klienti	závislost Zař./klienti	ost.duš. por Zař./klienti.
Svépomocné a aktivizační prg.	3/149	1/30	1/8	/0	/0
Poradenství	2/123	1/121	1/5	/4	1/1
Případové vedení	1/11	3/37	2/2	1/2	1/1
Ústavní rezidenční služby	18/724	18/596	19/282	11/65	6/101
Pracovní rehabilitace	2/72	1/15	2/6	1/4	0/0
Rezidenční komunitní služby	2/21	0/0	1/4	1/1	0/0
Krizové služby	0/0	0/0	0/0	0/0	1/79
Kontakt.a ter.protidr.služ.				2/500	
Jiné (nespec.pro DN)	4/35	4/110	4/78	4/227	3/153

Výstupy diskusních skupin

- **Chybění služeb**
  - základní psychiatrické služby (ambulantní), kriz.centrum, denní stacionář, terapeutická komunita pro závislé, terénní psychiatrické sestry, specializované třídy a mateřské školy
- **Lidské zdroje**
  - Vzdělaní lidé odchází z kraje, dlouhá odborná příprava
- **Finance**
- **Dostupnost služeb**
  - Dlouhé vzdálenosti za službami, místně špatně dostupná hospitalizace v PL Dobřany
- **Propojení služeb**
  - Malá kapacita na propojování při přehlcených službách
- **Mobilita služeb, terén**
  - Zejména pro lidi s psychózou, problém, aby sami kontaktovali služby
- **Informovanost**
  - Malé povědomí o DN, stigmatizace, zřízení infocentra
- **Prevence**
  - Zhoršení poruch v důsledku sociálního selhávání (sociální zabezpečení)

Výsledky dotazníkového šetření

Typ služby	Profesionálové	Uživatelé
Ambulantní péče (psychiatrická, AT, sexuologická)	X	
Případové vedení (terénní psych. sestry, sociální pracovníci, mobilní týmy, gerontopsychiatrické sestry, asistenti)	X	X
Akutní lůžková psych. péče nemocnic		
Následná lůžková péče psych. léčebny		
Rezidenční kom. služby (chráněné bydlení, tréninkové byty, komunitní bydlení)	X	X
Ústavní rezidenční služby (domovy se zvl. určením, ústavy sociální péče)		
Krizové služby (psych. krizová centra, mobilní krizové týmy)	X	
Linky důvěry		
Denní stacionáře a psychoterap. programy	X	X
Rodinné intervence a psychoedukace	X	
Pracovní rehabilitace (chráněné dílny, přechodné či podporované zaměstnávání)	X	X
Svépomocné a aktivizační programy (centra denních aktivit, svépomocné uživatelské kluby)	X	

Pozn. Služby indikované nadpoloviční většinou respondentů dotazníkového šetření k podstatnému navýšení kapacity

Výzkum diskriminace a stigmatu v Karlovarském kraji - VÝSLEDKY

Maximální a minimální hodnoty míry diskriminace u obou diagnóz

Maximální hodnoty pro obě diagnózy

- Choval se k vám někdo nespravedlivě v **oblasti manželství nebo rozvodu**? Často = **28,3 %** (N=53)
- Choval se k vám nespravedlivě **někdo z vaší rodiny**? Často = **18,9 %** (N=90)
- Choval se k vám někdo nespravedlivě **při hledání práce**? Často = **15,6 %** (N=32)

Často dochází k diskriminaci ze strany rodiny, nejbližších lidí!

Výzkum diskriminace a stigmatu v Karlovarském kraji

Minimální hodnoty pro obě diagnózy

- Choval se k vám někdo nespravedlivě **v oblasti bydlení**? Nikdy = **84,9 %**, (N=73)
- Choval se k vám někdo nespravedlivě při **praktikování vaší náboženské víry**? Nikdy = **100 %** (N=39)
- Choval se k vám někdo nespravedlivě při **získávání pomoci při fyzickém onemocnění**? Nikdy = **92,7 %** (N=55)
- Choval se k vám nespravedlivě někdo z **pracovníků psychiatrické léčebny**? Nikdy = **83,8 %** (N=68)
- Choval se k vám někdo nespravedlivě při **používání veřejné dopravy**? Nikdy = **95,5 %** (N=66)

Výzkum diskriminace a stigmatu v Karlovarském kraji

Zajímavé výsledky pro obě skupiny

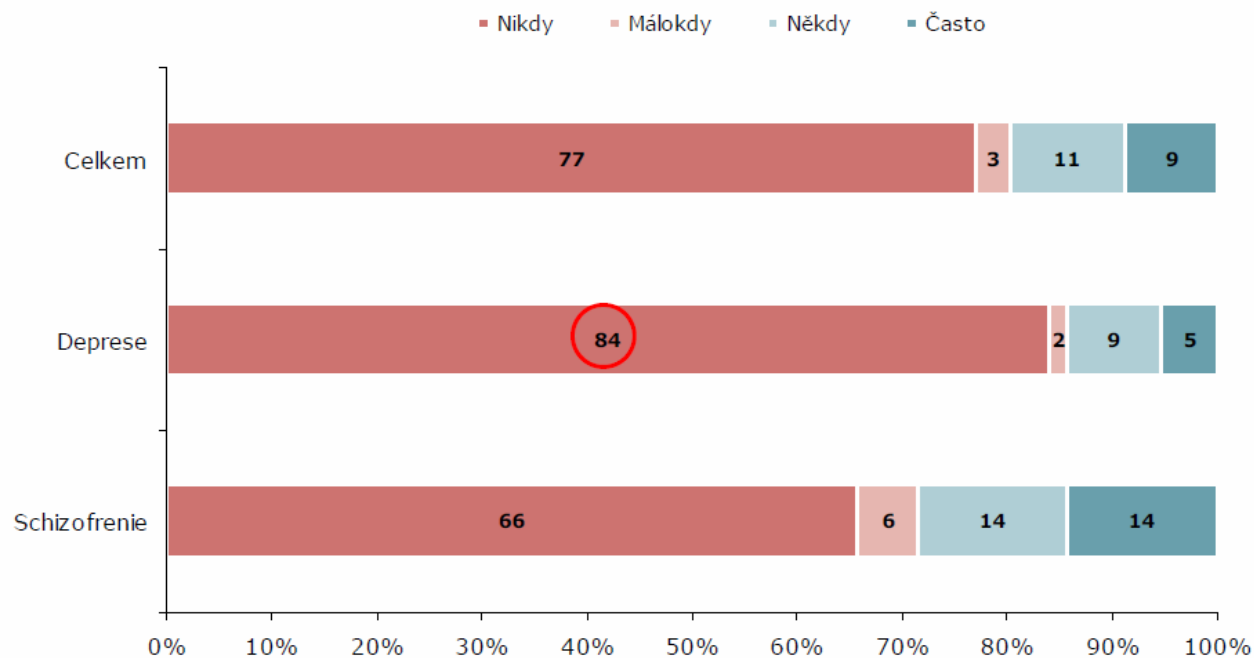
Vnější a vnitřní stigma (příklad)

Výzkum diskriminace a stigmatu v Karlovarském kraji

Vyhýbal se vám někdo nebo se vás stranil proto, že trpíte duševním onemocněním?

Základ: Pacienti, kterých se problém týká, N=91, Třídění: Diagnóza

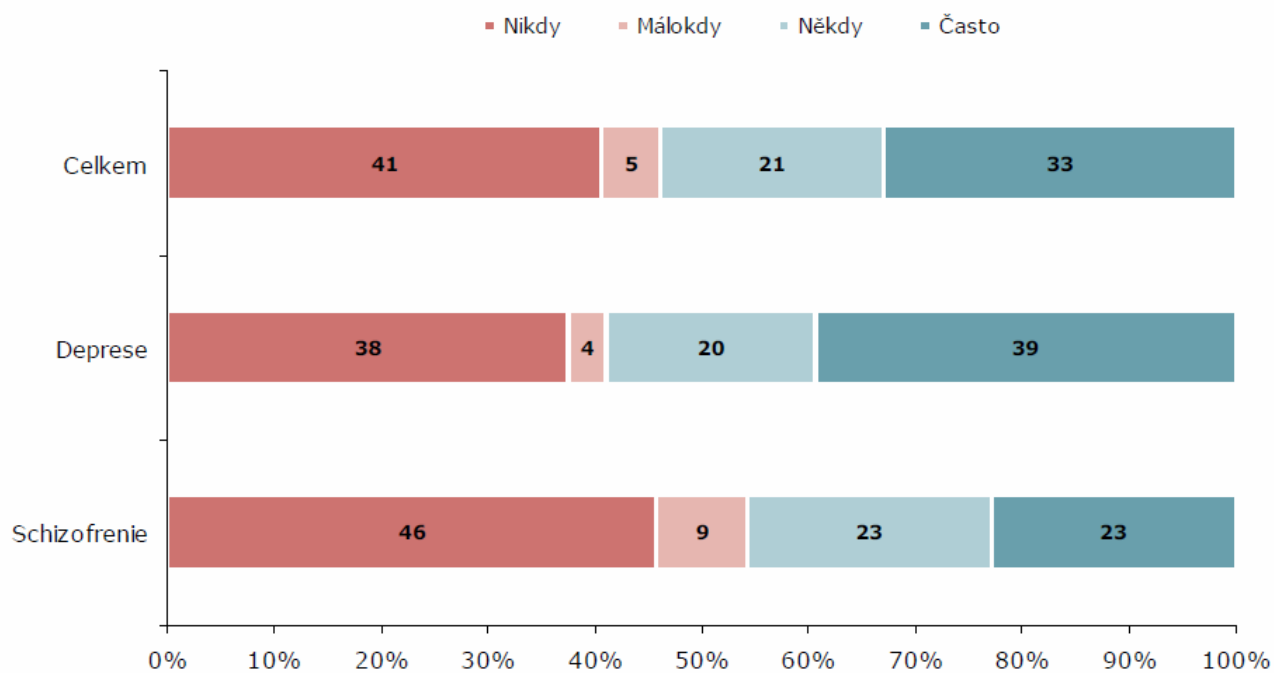
Zdroj : STEM/MARK, Deprese 2010

Výzkum diskriminace a stigmatu v Karlovarském kraji

Maskovali jste nebo skrývali svoje duševní onemocnění před ostatními?

Základ: Pacienti, kterých se problém týká, N=91, Třídění: Diagnóza

Zdroj : STEM/MARK, Deprese 2010

Výzkum diskriminace a stigmatu v Karlovarském kraji - ZÁVĚRY

Potřeba:

- edukace rodin pacientů a jejich blízkých
- osvěta veřejnosti o duševních poruchách (úředníků, odborníků)
- edukace samotných klientů a rozvoj poradenských služeb
- kvalita služeb (ambulantních, komunitních) – integrační a podpůrné programy
- podpora vzniku svépomocných skupin

Děkuji za pozornost

